מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את תוכן השיר ואת הבקשה המרכזית של הדובר
- לזהות את המבנה המעגלי ואת אמצעי הלשון בשיר
- לנתח את הקשר בין הווידוי לבין הבקשה החוזרת

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנת השיר

1. ב – שתהיה לו אם ואחות ותיתן לו מחסה
2. ג – הבית האחרון זהה לבית הראשון
3. ב – נעורים ואהבה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כך מצוין במבנה השיר
2. לא נכון – הבית החמישי זהה לבית הראשון ויוצר מבנה מעגלי
3. נכון – כל השיר הוא פנייה אחת אינטימית של הדובר

חלק ג' – השלמת מילים

1. אחות
2. מקלט
3. דבר

חלק ד' – התאמה - מושגים ואמצעים

1 – ג (הבית הראשון חוזר בסוף השיר)
2 – ד (שני בתים בנויים באותו אופן)
3 – א (החיק מתואר כמקלט וכקן)
4 – ב (שאלה שלא מצפים לתשובה עליה)

חלק ה' – סידור שלבי הווידוי

1. הדובר מבקש מחסה וחום מהנמענת
2. הדובר מגלה בשעת בין השמשות את סודו
3. הדובר מספר שלא הכיר נעורים ואהבה
4. הדובר מסביר שהכוכבים רימו אותו וחלומו עבר

חלק ו' – כתיבה ועיון

1. התלמיד/ה יסביר שהדובר מחפש הגנה, חום וקבלה ללא תנאים, לא תשוקה. אפשר להזכיר את דימוי הכנף והקן.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- בקשה למחסה, להיות אם ואחות - חוזרת בבית האחרון
- הבית החמישי זהה לראשון, יוצר מסגרת של בקשה-וידוי-בקשה
- שאלה רטורית ותקבולת לבית הקודם/הבא

טיפים להפעלה:

- אפשר לקרוא את השיר בקול רם ולהדגיש את הקצב השקט והאינטימי
- כדאי לדון בזהות הנמענת האפשרית - אישה, אם, שכינה, שירה - ולתת לתלמידים להביע דעה
- אפשר להשוות בקצרה לשיר אחר על אכזבה או החמצה כדי להעמיק את ההבנה

דף תרגול: "הכניסיני תחת כנפך" – ביאליק

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

השיר "הכניסיני תחת כנפך" הוא פנייה אחת ארוכה של דובר בודד אל דמות נשית, ובו הוא מבקש ממנה מחסה וחום, ולא אהבה סוערת.

בנק מילים: מקלט | דבר | אחות

1 חלק א' – הבנת השיר

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה מבקש הדובר מהנמענת בפתיחת השיר?

(א) שתצא איתו למסע (ב) שתהיה לו אם ואחות ותיתן לו מחסה

(ג) שתסלח לו על חטא

2. מה מיוחד במבנה השיר?

(א) אין בו חריזה כלל (ב) כל בית ארוך מקודמו (ג) הבית האחרון זהה לבית הראשון

3. מה הדובר מרגיש שהחמיץ בחייו?

(א) כסף ורכוש (ב) נעורים ואהבה (ג) חברים ומשפחה

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	השיר בנוי מחמישה בתים בני ארבעה טורים כל אחד	☐	☐
2	הבית החמישי שונה לגמרי מהבית הראשון	☐	☐
3	השיר מתאר פנייה אחת ארוכה ושקטה	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. הדובר מבקש מהנמענת שתהיה לו אם ו_____

2. הדובר מבקש שחיקה יהיה _____ לראשו

3. בסוף השיר הדובר אומר שאין לו _____ בעולם

4 חלק ד' – התאמה - מושגים ואמצעים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מבנה מעגלי	___	**א.** החיק מתואר כמקלט וכקן
2. תקבולת	___	**ב.** שאלה שלא מצפים לתשובה עליה
3. מטפורה	___	**ג.** הבית הראשון חוזר בסוף השיר
4. שאלה רטורית	___	**ד.** שני בתים בנויים באותו אופן

5 חלק ה' – סידור שלבי הווידוי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הדובר מגלה בשעת בין השמשות את סודו
☐	הדובר מבקש מחסה וחום מהנמענת
☐	הדובר מסביר שהכוכבים רימו אותו וחלומו עבר
☐	הדובר מספר שלא הכיר נעורים ואהבה

6 חלק ו' – כתיבה ועיון

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו מדוע הדובר מבקש להיות לו אם ואחות, ולא אהבה רומנטית. כתבו 4-5 שורות.

כרטיס יציאה

מה מבקש הדובר מהנמענת בתחילת השיר ובסופו?

מהו המבנה המעגלי של השיר וכיצד הוא בא לידי ביטוי?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀